

ส่งออกมันสำปะหลังราคายังพุ่ง สนค. แนะรัฐเร่งสนับสนุนขยายท่อนพันธุ์ทรอค ใช้นวัตกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิตและแปรรูป ตอบสนองดีมานด์ตลาดโลก

แม้ว่ามูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2566 จะหดตัว แต่ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง สนค. แนะรัฐบาลเร่งสนับสนุนการพัฒนาและขยายท่อนพันธุ์ทรอคพืชและแมลง พร้อมทั้งใช้นวัตกรรมขั้นสูงเพิ่มมูลค่าผลผลิต และแปรรูป เพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออก และตอบสนองความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในตลาดโลกที่ยังคงสูงขึ้น

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์เปิดเผยว่า สนค. ได้ติดตามสถานการณ์การค้าสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยในช่วง 9 เดือนแรก (มกราคม – กันยายน 2566) พบว่ามีมูลค่าการส่งออกรวม 2,907.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 15.30 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ซึ่งเกิดจากการปรับตัวลดลงของปริมาณการส่งออก ทั้งนี้ ไทยมีส่วนแบ่งในตลาดโลกเป็นอันดับ 1 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.69 ถึงแม้ว่ามูลค่าการส่งออกจะลดลง แต่ราคาที่เหมาะสมได้และราคาส่งออกยังคงปรับตัวสูงขึ้น

โดยในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ มีการส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ดังนี้ (1) แป้งมันสำปะหลังดิบ มีมูลค่า 1,063.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 23.71 (2) มันสำปะหลังเส้น มีมูลค่า 1,053.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 14.07 (3) แป้งมันสำปะหลังแปรรูป มีมูลค่า 694.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 3.71 (4) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอื่น ๆ มีมูลค่า 68.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.44 และ (5) มันสำปะหลังอัดเม็ด มีมูลค่า 26.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.02

ตลาดส่งออกหลักสำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย คือ จีน มีสัดส่วนร้อยละ 65.5 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งหมดของไทยไปโลก ขณะที่ไทยก็เป็นแหล่งนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอันดับหนึ่งของจีน โดยมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 69.70 ของมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งหมดของจีน ส่วนตลาดส่งออกที่สำคัญอื่น ๆ ของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น (สัดส่วนร้อยละ 8.44) ไต้หวัน (สัดส่วนร้อยละ 3.53) มาเลเซีย (สัดส่วนร้อยละ 3.27) สหรัฐอเมริกา (สัดส่วนร้อยละ 2.66) และประเทศอื่น ๆ อาทิ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ และอินเดีย เป็นต้น (สัดส่วนรวมร้อยละ 17.05) ทั้งนี้ จากแดชบอร์ดวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics Dashboard) ‘มันสำปะหลัง’ ของเว็บไซต์ คิคค้า.com มีการประเมินช่องว่างโอกาสการขยายมูลค่าการส่งออกของไทย (Potential GAP Analysis) ไปยังตลาดใหม่ ๆ โดยพิจารณาจากประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสูง แต่ไทยยังมีส่วนแบ่งตลาดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยส่วนแบ่งตลาดของไทยในโลก ประเทศที่ไทยยังมีช่องว่างในการขยายมูลค่าการส่งออกอย่างมีนัยสำคัญ คือ เยอรมนี และสหรัฐอเมริกา โดยมีส่วนต่างเป้าหมายการส่งออกอยู่ที่ 94.06 และ 45.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านการผลิตในปี 2567 ผลผลิตมันสำปะหลังเริ่มทยอยออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 และจะมีผลผลิตต่อเนื่องไปจนถึงกันยายน 2567 ซึ่งคาดว่าจะมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 9.05 ล้านไร่ ลดลงร้อยละ 3.22 (YoY)

(ปี 2566 มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 9.35 ล้านไร่) จะมีผลผลิตรวม 27.94 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 9.08 (ปี 2566 มีผลผลิตรวม 30.73 ล้านตัน) และจะมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,088 กิโลกรัม/ไร่ ลดลงร้อยละ 6.05 (ปี 2566 มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ที่ 3,287 กิโลกรัม/ไร่) และคาดการณ์ว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2567¹

“ราคาซื้อขายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศและราคาส่งออกที่ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบันสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม อาหารสัตว์ และเอทานอล นอกจากนี้ มันสำปะหลังยังเป็นพืชที่มีคุณประโยชน์ในทางโภชนาการและสุขภาพ ทำให้แนวโน้มความต้องการมันสำปะหลังในตลาดโลกยังคงขยายตัว อย่างไรก็ตาม ในปีที่ผ่านมา ผลผลิตมันสำปะหลังของไทยลดลง สวนทางกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมทั้งภายในและต่างประเทศ เนื่องจากมันสำปะหลังของไทยยังคงเผชิญกับโรคใบด่างและศัตรูพืช รวมทั้ง การขาดแคลนท่อนพันธุ์ที่ทนต่อโรคพืชและแมลง ประกอบกับผลกระทบจากวิกฤตภัยแล้งในปีนี้ และอุทกภัยในช่วงปี 2565 ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตในประเทศลดลง ดังนั้น รัฐบาลควรเร่งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ที่ทนโรคและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการอยู่แล้วแต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขณะที่ตลาดโลกยังพุ่งสูงต่อเนื่อง นอกจากนี้ ต้องเร่งส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลังที่หลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และเพิ่มโอกาสการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังแปรรูปในตลาดศักยภาพใหม่ ๆ ให้มากขึ้นด้วย” นายพูนพงษ์กล่าว

ทั้งนี้ ในฝั่งของผู้ประกอบการไทย ควรเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่การผลิตและความต้องการในตลาดโลกอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโรคศัตรูพืช ปรากฏการณ์เอลนีโญที่ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน ภาวะเศรษฐกิจและทิศทางการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย อัตราแลกเปลี่ยนที่ยังคงมีความผันผวน รวมทั้ง สถานการณ์ความขัดแย้งทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ของโลกที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งและโลจิสติกส์ สำหรับปัจจัยบวก ความกังวลด้านความมั่นคงทางอาหารและพลังงานจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ น่าจะเกื้อหนุนให้ราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกยังคงมีแนวโน้มที่ดีอย่างต่อเนื่อง

กองนโยบายการและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร

พฤศจิกายน 2566

¹ ผลพยากรณ์ผลผลิตมันสำปะหลังโรงงาน ปี 2567 (ปีเพาะปลูก 2566/2567) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร